

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВознавство»

Ступінь освіти	<u>Бакалавр</u>
Освітня програма	<u>«Біологія»</u>
Тривалість викладання	<u>11 чверть</u>
Заняття:	<u>весняний семестр</u>
Лекції:	<u>2 години</u>
Семінарські:	<u>1 година</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Кафедра, що викладає: Цивільного, господарського та екологічного права

Викладачка:

Легеца Юлія Олександрівна – професорка,
докторка юридичних наук, професорка кафедри
цивільного, господарського та екологічного права

Персональна сторінка

<https://cgp.nmu.org.ua/ua/legeza.php>

E-mail: legeza.yu.o@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Правознавство» є важливою складовою освітньо-професійної програми для студентів-бакалаврів спеціальності Біологія та біохімія. Курс розроблено з метою надання студентам фундаментальних знань у сфері правових аспектів біологічних та екологічних питань.

Під час навчання студенти докладно вивчають основи конституційного права, знайомляться з питаннями державного контролю у сфері використання біоречовин та біоорганізмів, питаннями трудового, сімейного, цивільного та господарського права, а також правовими аспектами використання біологічних ресурсів та етичними питаннями, пов'язаними з біологічною діяльністю. Вивчення "Правознавства" допомагає студентам розуміти важливість дотримання законодавчих норм і стандартів у біологічних та екологічних дослідженнях і діяльності. Курс підготовлює майбутніх біологів до роботи в галузі наукових досліджень, консультацій та експертної оцінки у контексті сучасних правових рамок і нормативно-правових актів.

2. Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Правознавство» є формування системи теоретичних знань здобувачів вищої освіти про основні положення права та засади правового регулювання суспільних відносин; формування навичок використання правничої термінології в професійній діяльності, пов'язаної із використанням біотехнологій; засвоєння студентами норм різних галузей права; підвищення рівня правової культури і правосвідомості у здобувачів вищої освіти для забезпечення неухильного дотримання ними вимог закону та кваліфікованого його застосування під час своєї професійної діяльності.

3. Результати навчання

- Уміти використовувати набуті знання з конституційного, адміністративного, господарського, фінансового, земельного, аграрного, екологічного, кримінального права для формулювання запитів та звернень до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб щодо дотримання нормативів та вимог законодавства про використання біотехнологій та мікроорганізмів;
- Визначати і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, передбачені Конституцією України, адміністративним, цивільним, трудовим, житловим, сімейним законодавством, а також спеціальним законодавством у сфері використання біотехнологій та біоорганізмів; усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

Тема 1. Основи конституційного права України
Тема 2. Адміністративне право, адміністративний процес та фінансове право. Державний контроль у сфері використання біоречовин та біоорганізмів
Тема 3. Трудове, сімейне та житлове право
Тема 4. Цивільне право та цивільний процес. Договори у сфері використання біотехнологій
Тема 5. Земельне та аграрне право
Тема 6. Господарське право та господарський процес. Господарсько-правові договори у сфері використання біотехнологій
Тема 7. Правове регулювання використання біотехнологій в народному господарстві
Тема 8. Кримінальне право та кримінальний процес. Кримінальна відповідальність за порушення режиму використання мікробіоорганізмів
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ
1. Основи конституційного права України.
2. Адміністративна відповідальність за порушення режиму використання біотехнологій
3. Трудове, сімейне та житлове право
4. Договори у сфері використання біотехнологій: порядок укладення, зміни та розірвання
5. Земельне та аграрне право. Використання біо-організмів у сільському господарстві
6. Господарсько-правові відносини у сфері використання біотехнологій
7. Правове регулювання використання біотехнологій в народному господарстві: практика правозастосування
8. Кримінальне право та кримінальний процес. Кримінальна відповідальність за порушення режиму використання мікробіоорганізмів

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічні засоби навчання:

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше як 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Семінари		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	30	100

Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **12 балів (разом 60 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарських занять

За кожний семінар здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном).

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано вірний підхід до формулювання рішення.

2 бали: отримано неправильну відповідь, надані некоректні пояснення до відповіді.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правознавство».

8 Рекомендовані джерела інформації

8.1 Нормативно-правові акти:

- 1) Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р.
- 2) Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51, ст. 1122.
- 3) Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36. № 37. ст.446
- 4) Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44, ст. 356.
- 5) Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41. 42. ст.492
- 6) Сімейний Кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. ст.135
- 7) Кодекс законів про працю України: Закон № 322-VIII від 10.12.71. Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971. 1971 р. Додаток до N 50
- 8) Житловий кодекс Української РСР : Закон від 30 червня 1983 р. № 5464-X Відомості Верховної Ради (ВВР), 1983, Додаток до № 28, ст.573
- 9) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. № 19-20. № 21-22. ст.144
- 10) Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. ст.56
- 11) Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. ст.572
- 12) Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14. № 15-16. № 17. ст.112
- 13) Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. ст.27

- 14) Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. ст.536
- 15) Водний кодекс України: Закон України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. ст.189
- 16) Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 року № 3852-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 17. ст.99
- 17) Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 36. ст.340
- 18) Митний кодекс України від 13.03.2012.№ 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. № 44-45. № 46-47. № 48. ст.552.
- 19) Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. № 34-35. ст.458
- 20) Кримінальний Кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26, ст. 131.
- 21) Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88
- 22) Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. ст.546
- 23) Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 року № 1103-V. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>
- 24) Про пестициди та агрохімікати: Закон України від 02 березня 1995 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-вр#Text>
- 25) Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 року .№ 1103-V. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>

8.2 Навчально-методичні та наукові джерела:

- 26) Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. 10-е вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 848 с.
- 27) Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец. / Л. В. Перевалова; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. 220 с.
- 28) Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцева, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. Київ: Знання, 2018. 350 с. (Вища освіта ХХІ століття)
- 29) Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2018. 488 с.
- 30) Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. Київ: Знання, 2018. 583

с.

- 31) Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів «Магнолія 2006», 2018. 467 с.
- 32) Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018, 480 с. (Вища освіта ХХІ століття).
- 33) Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. Київ, 2019. 688 с.
- 34) Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. Київ: Освіта України, КНТ, 2018 592 с.
- 35) Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. 536 с.
- 36) Сімейне право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О. Харитонова. К.: Істина, 2018. 200 с.
- 37) Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. Вид.2-ге доповн. і перероб., Київ: Атіка, 2018. 316 с.
- 38) Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. 5-те вид., перероб. І доп. Київ: Знання, 2018. 860 с. (Вища освіта ХХІ століття).
- 39) Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018. 375 с.
- 40) Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.
- 41) Основи трудового права України: курс лекцій / За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка – 4-те вид. виправ. і доп. Львів; Магнолія, 2018. 276 с.
- 42) Васильєв С. В. Цивільний процес. Підручник. Київ: Алерта, 2019. 506 с.
- 43) Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
- 44) Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
- 45) Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А.М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
- 46) Піддубний О.Ю. Правовідносини у сфері біотехнологій: перспективи розвитку: монографія. К.: Ірідіум, 2016. 352 с.